

MOMENTKY KAMENNÉ KRÁSY

Čtěte na str. 8

DOBRODRUH

5
2000
ROČNÍK IV
CENA 9 Kč

ČASOPIS PRO NENAPRAVITELNÉ DRSŇÁKY

TRENTINO V ZIMĚ

Příloha

VOUSATÝ OBR ŽIJE PRO PSY

Když jsem ve druhém čísle Dobrodruha pročetl tabulku a body největších českých dobrodruhů 20. století, napadaly mne kacířské myšlenky o relativitě. Jistě, zebříček je objektivní a za řádkou cestovatelů se skrývá i řádka zajímavých a atraktivních cestopisů. Kolik je však mezi námi dobrodruhů „neviditelných“, nenápadných, „němých“...

Nedalo mi to a za jedním z nich jsem se vypravil na Šumavu, abych před vámi „roztrhl Klostermannovy mlhy na plátech“ a vytáhl jej z šera anonymity na světlo boží.

Čtyřicetiletý vousatý obr Pavel Kučera pochází z Tišnova. Do šumavské samoty se přestěhoval proto, aby zde realizoval svůj velký psí sen. Jeho opravený dřevník, kde bydlí, sice nemá elektrinu, zato Pavel vlastní pozemek, kde žije se šestnácti aljašskými malamuty, deseti sibiřskými husky a se třemi „malamutími“ štěňaty. Pavel Kučera je totiž jednou z nejzajímavějších osobností českého mushingu, či chcete-li šavného sportu se psím spřežením.

„Na Šumavu jsem se přestěhoval v roce 1986,“ vzpomíná Pavel. „Byla tu možnost žít na samotě, uprostřed nádherné a téměř nedotčené přírody. Tehdy jsem vlastně ani neměl tušení, co takový život na Šumavě obnáší. Ještě

před tím – v roce 1984 – jsem si pořídil svou první fenku aljašského malamuta Beauty Alberta.“ Pavel si založil chovatelskou stanicí Amarok (termín z indiánské mytologie – První vlčí bytost) a přišla první štěňata. Mladým pejskům ještě nebyl ani rok a už tahali pánovi dřevo z lesa na saních. A pak už přišly na řadu první závody psích spřežení. „Sprint mě nikdy nepřitahoval,“ tvrdí Pavel. „Za dvacet minut máte trať za sebou. Lákaly mě dlouhé závody – longy. Při nich si musher i psi hrábou na dno a ukáží, co v nich je. Chce to zkušenosti, dobrý trénink, odolnost psychickou i fyzickou.“ Pavel Kučera organizoval nejprve longové závody na Šumavě, ale národní park učinil jeho snažení dost nepochopitelnou přítrž. Naštěstí Pavel našel dostatek pochopení pro své snažení v Deštném v Orlických horách (viz první číslo letošního Dobrodruha „Šediváčekův long počtvrté“).

V roce 1988 uskutečnil Pavel s přítelem Zdeňkem Svobodou první expedici, takřka za svými humny. „Přejeli jsme Šumavu s osmi malamuty – to byla tehdy rarita,“ vypráví Pavel. „O granulovaném krmivu jsme si mohli nechat zdát. Vezli jsme na saních mražené ryby a podomácku vyrobený pemnikan. Náklad byl tak těžký, že jsme jej občas museli převážet nadvak-

Pavel Kučera a štěně malamuta jsou si podobní. Vlčí bytosti.

rát. To byla léta učednická.“ Od té doby má za sebou Pavel šumavských přejezdů několik, ale také namáhavou expedici se psy po rumunských pohorích. Letos se Pavel se svými malamuty zúčastnil akce Německé ligy na ochranu divokých zvířat zpět do přírody přírodnou cestou (vlka, rysa a medvěda). Propagační akce nesla název Wild Live on Nature a vedla německou stranou Šumavy. „Celá trasa měřila 150 kilometrů a byla rozdělena do tří etap,“ vysvětluje Pavel. „Zúčastnilo se jí pět pozvaných musherů. Ráno jsme vždy vyrazili, dojeli do rekreačního střediska a povozili musherů. Pak následovala odborná přednáška zoologů. Odpoledne totéž na jiném místě. Z naší akce vzniká odborná studie – Vliv psích spřežení na národní park. Jsem rád, že ze zúčastněných musherů máme na příští rok pozvání jen Thomas Gutt a já. Je to jistě dobré ocenění českého mushingu.“

Přestože Pavel Kučera vlastní chovatelskou stanicí Bohemia Amarok, rozhodně nepatří k množitelům plemene. „Dnes chovám psy už jen pro sebe, neprodávám je,“ tvrdí Pavel. Podobně jako na Aljašce drží Pavel své psy u dřevěných boud na pětmetrovém řetězu. „Každý den psy pouštím, vybudovat jsem jim rybniček, mohou se vykoupat.“ Pavlův pozemek je svažitéj, psi mají vynikající výhled po okolí. „Psi si pod boudou vyhrabou díru, kde se skrývají před sluncem“ ukazuje Pavel. „Do boudy se schovávají vlastně jen když prší. Na volno je pouze dvacetiletá fenka Cay Amarok a štěňata. Cay je úžasná vůdčí osobnost a předává zkušenosti malým. Psy je třeba

► Pokračování na str. 2

Ultramaratonci bojovali na Moravě

V červenci se konal už 9. ročník Mezinárodního moravského ultramaratonu, jehož duchovním otcem a organizátorem je jeden z nejlepších světových ultramaratonců Tomáš Rusek. Tom se letos musel podrobit operaci levého kolena, což mu ovšem v šefování nejdělnějšího a nejtěžšího běžeckého etapového závodu, který je v Česku pořádán, nikterak nebránilo. 26 borců ze šesti zemí čekalo po šest dnů 50 kilometrů. Celková délka závodu tedy činila 300 km. A ne ledajakých, trasa vedla krásnými přírodními partiemi Moravského krasu a Dražanské vysočiny, se značným výškovým převýšením.

Vítěz etapového Moravského ultramaratonu Slovák Ivan Ďurkovský.

Ve startovním poli poutal pozornost vynikající ultramaratonce a outdoorová osobnost z USA – Tom Possert. I Possert však letos musel na operaci s kolenním (pro změnu pravým), takže mi pošeptal do ucha: „Beru to spíše jako rehabilitaci a báječné prázdniny mezi přáteli.“ Prozradme již předem, že Tom Possert se skutečně nehnal a absolvoval „pouze“ pět etap. Tu šestou věnoval procházce a obdivování krás moravského krápníkového podzemí. Jiní borci ovšem mysleli ještě před startem etapového závodu na vavříny. „Mám za sebou už sedm ročníků tohoto nádherného závodu, ale ještě nikdy jsem nevyhrál,“ svěřil se mi Slovák Ivan Ďurkovský. „Byl bych rád, aby se to letos změnilo.“ Na vítězství myslel i Němec Jobst von Palombini, kterému však nechtěli darovat ani píď například Čech Ivo Drahorád či Maďar Attila Nemes. Ultramaratonský peloton měl nepochybně černých koní v záloze mnohem víc. Ve startovním poli nechyběly ani dvě ženy – mistryně Evropy Maďar-

ka Edit Bercesová a ostřílená bojovnice z Polska Irena Lasotová.

„Se startovním polem jsem docela spokojen,“ tvrdil poněkud nervózní ředitel závodu Tomáš Rusek. Starostář měl nad hlavu. „Nepřijelo šest Maročanů, které jsme čekali na letišti v Praze. Na poslední chvíli odřekli Rusové, Ukrajinci a Bělorusové, kteří měli potřeby z vízovou povinností.“

Už v první „Bělovické“ etapě se do toho pořádně obul Ivan Ďurkovský ze Slovenska, který se zdál být v životní formě. Dvačtyřicetiletý Slovák má na svém kontě úspěchu více jak dost, letos toužil po triumfu v MUMU. V těsném závěsu mu úspěšně sekundoval jedenatřicetiletý Němec s exotickým jménem Jobst von Palombini. Při trháku v závěru etapy udělal Ďurkovský osudnou chybu. Jako jediný zbloudil, což ho stálo etapové vítězství. „Šlápl jsem do toho od začátku,“ svěřil se mi Ivan. „V závěru jsem hloupě zakuroval, takže jsem skončil druhý. Moje ztráta na Jobsta sice mrzí, ale v tak

► Pokračování na str. 3

Turisté a návštěvníci novogotického hradu Pernštejna byli 9. září překvapeni nečekanou podívanou. V místní obřadní síni si totiž hodlali říci své životní „ano“ reportér našeho časopisu, novinář a spisovatel Jaroslav Monte Kvasnica a moderátorka Zdeňka Ondroušková. Na hradní masív nekráčeli po svých, nýbrž je tam na slavnostně vyzdobené tréninkové káře vyvezlo sedmispřeží aljašských malamutů známého českého mushera Pavla Kučery.

Pernštejn byl dokonalou kulisou pro musherskou svatbu.

Náš reportér se ženil aneb NA SVATBU SE PSÍM SPŘEŽENÍM

„Původně jsem chtěl megalomansky zapřáhnout dvanáctispřeží,“ přiznal Pavel. „Pak jsem si ale uvědomil, že Monte je tak trochu pověřivý, a tak jsem nevěstě a ženichovi zapřáhl sedmičku pro štěstí.“ Svatby se ovšem zúčastnila hned dvěta malamutů, poněvadž při slavném dni novomanželů nemohli chybět jejich desetiletá Beryl od Tlustého eskymáka a půlroční Charismatic Shamanrock „Fram“.

Po obřadu, prstýnčích a svatebním polibku neočekával důvěřivý novomanžel prázdné komplikace, což se při jeho čekých sedních rozhodně nevyplácí. Ženichův svědek Jaroslav Soumar, jehož firma Manmat zásobuje české i zahraniční mushery materiálem, vymyslel s Pavlem Kučerou pro Monte Kvasniciu tetradíční dárek s lišáčkou poutou. „Spíchlí jsme pro Monteho speciální stroj ve velikosti pro padesátikilového malamuta,“ doznal se smíchem Jarda Soumar. „Předem jsme si zjistili, co bude mít ženich na sobě, a tak jsme zvolili zelenožlutý stroj, aby mu šviháčky ladil k saku.“ Za bujarého jásotu svatečnanů neoběhého novomanžela navlékli do stroje a on pak musel poslušně, jak se na dobře vychovaného seveřana sluší, svou ženu odtáhnout na káře za asistence horlivě brzdících musherů dolů na parkoviště. „Když jsme sjížděli ke stake outu mých malamutů, musel jsem Monteho vydatně pobízet,“ vzpomíná rozesmátý Pavel Kučera, „aby nekazil svým tahounům morálku.“

Příznejme, že se svatební hostina, konaná pod širým nebem u ohně, protáhla až do rána a že si na své přišli i aljašští malamutí. Ne všichni svatečnané totiž byli zkušenými kynology, a tak si mnozí nechali lákavé pamlsky krást od žravých seveřanů z rukou i úst.

YEK

Foto: Miroslav Kubeček

Musher Pavel Kučera dovezl nevěstu a ženicha se svým sedmispřežím aljašských malamutů až před perněstjejskou obřadní síň. Do tohoto dne prý Pavla nikdo v saku i kravaté neviděl.

„SMRTÍČÍ ZÁVOD“ V KANADĚ

Na začátku srpna se v kanadském Grande Cache (provincie Alberta) uskutečnil první ročník „Smrtičího závodu“ (Canadian Death Race). Tento závod je pořádán v oddělených termínech pro běžce a pro cyklisty. Všichni účastníci absolvují 125 km (běhu nebo jízdy na kole) náročným terénem v okolí města. Já jsem se zúčastnil závodu v běhu a rád bych se s vámi podělil o některé podrobnosti:

Trať je vedena přes tři horské vrcholy, které znamenají celkové převýšení asi 4500 metrů. Celou trasu pořadatelé rozdělili do pěti etap o délce 20–34 km, protože kromě jednotlivců byl závod určen i pětičlenným štafetám. Kromě předělu jednotlivých etap bylo na trati pouze minimální oficiální občerstvení (3x), závodníci museli mít veškeré další nezbytné zásoby s sebou. Časový limit pro běžce byl určen na 24 hodin a na jednotlivých kontrolách byly stanoveny maximální časové limity, takže závod jednotlivců nakonec dokončilo pouhých 23 účastníků (53 % startujících). Závod štafet dokončilo 29 týmů, žádný nebyl předčasně zastaven.

První etapa (19 km) vedla močálovitým terénem po různě kvalitních stezkách, celkové převýšení nebylo velké a byla to jedna z nelehčích etap. Druhá etapa (27 km) vedle přes dva horské vrcholy. Části trati byly protaženy průsekem nejkratší cestou přímo nahoru i dolů, takže tato etapa slála mnoho sil. Třetí etapa (22 km) byla obtížná především velkým teplem a nekonečným závěrem po silnici v silném protivětru. Čtvrtá etapa (33 km) byla hodnocena jako nejobtížnější. Začala téměř desetikilometrovým stoupáním na nejvyšší horu v okolí, převýšení činilo asi 1700 metrů. Poté následoval dlouhý seběh rozdělený na dvě poloviny dalším krátkým stoupáním. Na tomto seběhu se dalo získat hodně času, ale také stál hodně sil. Závěrečná etapa (26 km) vedla nejdříve po mírně zvlněné trati k přívozu přes řeku, který byl v místě nazývaném „Pekelná brána“. Název tohoto místa byl zřejmě také jedním z důvodů pro pojmenování celého závodu takovým odstrašujícím názvem. Od tohoto místa to bylo již pouhých 15 kilometrů do cíle (se splháním se ještě asi 300 výškových metrů z kaňonu řeky).

Já jsem se většinu závodu držel na druhém místě v pořadí jednotlivců, ale po převezení jsem se dozvěděl, že další závodník v pořadí je již jenom několik minut za mnou. Protože se mi zdálo, že nyní jsem již schopen absolvovat celou trať v časovém limitu (hlavní důvod mé účasti), začal jsem zrychlovat ve snaze nenechat svého pronásledovatele přijít příliš blízko. Posledních deset kilometrů ve zvlněném terénu jsem byl schopen urazit za méně než hodinu, což byl v takových podmínkách poměrně slušný výkon. Také to pro mě znamenalo nejrychlejší čas na závěrečném úseku, svému pronásledovateli jsem utekl o téměř 12 minut.

Pořadí prvních tří:

1. John Patrick Kulhanek (Toronto/Ontario)	15:45:36
2. Richard Boruta (Praha/CZE)	16:11:56
3. Grant Stewart (Hinton/Alberta)	16:37:05

Další informace o tomto závodě můžete získat na adrese www.canadiandeathrace.com. S pozdravem,

RICHARD BORUTA
Canmore, provincie Alberta

VOUSATÝ OBR ŽIJE PRO PSY

Takto na řetězech u bud se chovají tažní psi v arktické oblasti Hmeriky. Jen řetězy má Pavel mnohonásobně delší.

➤ Dokončení ze str. 1

naučit se chovat smečkově, nepomůže žádná tvrdá ruka. Tajemství mushing je o souhře psů. To je základ. Když máte velké spřežení, musí se psi absolutně respektovat, musí mít svou hierarchii. Jinak by byli nevládnutelní. Já mám bezproblémové tahouny. Pochopil jsem starou zkušenost přírodních národů, že tažný pes se daleko více naučí na řetěze ve svém vlastním teritoriu, než v kotci. Já sice také buduji kotce, ovšem pro severské psy z útluků, které jsem zachránil před smrtí. Ti už nikdy

nepotáhnou, ale mají právo v klidu naučit se chovat smečkově, nepomůže žádná tvrdá ruka.

Přestože Pavel Kučera vytvořil na Šumavě báječný psí ostrov, rozhodně se z něj nestal pečivál. „Jakmile to předpisy o karanténě zvířat dovolí, vyrazím se psy na trail do Norska sbírat další zkušenosti. Pak se chystám na přejezd Nové země v Arktidě a na Spicberky. Nejde mi pouze o krátkodobou expedici, nýbrž chci tam nějakou dobu se psy žít, pochopit arktickou přírodu, přizpůsobit se...“

Když jsem se tak rozhlížel po Pavlovi, rozlehlém „psím ráji“, nešlo mi na

rozum, že to, byt takový obr, zvládne sám. „Už pět let mi sem dojíždí pomáhat moje přítelkyně Andrea,“ přiznal Pavel se smíchem v očích. „Bez ní by to asi nešlo a bez její tolerance bych byl asi ztracen.“

Seděl jsem na mohutném špalku, sluníčko pomalu zapadalo za jedním z šumavských hvozdu. Líně jsem přemítal o reinkarnaci. Když se to tak bere kolem a kolem – docela bych bral být jedním ze psů Pavla Kučery.

JAROSLAV MONTE KVASNICA
Foto: Miroslav Kubeček

KAMENNÁ LÁSKA ANEB

Vrtiglavica – nejhlubší přímá vertikála světa (-643 m) v únoru 2000.

První bivač na břehu podzemního jezera v hloubce -60 m v propasti **Crnelsko Brezno -1198 m.** ...ležíme ve stanu z izolofólie a vaříme instantní polívku... Krásně voní. Máme za sebou deset hodin slaňování obrovskými studnami, vzpomínám na vzdušný traverz přes šíleně hluboké jezero, myslím, že to bylo několik hodin lezení zpět k povrchu. Kousek vedle bivačů padá ze stropu vodopád – rachot jako na nádraží. Plamínek na karbidce zhasíná a já se propadám do nekonečné prázdnoty. ...otvírám oči a všude je nekonečná tma, není vidět ani ruka, kterou mám těsně před obličejem. Svítím na hodinky – spali jsme asi čtyři hodiny a já jsem tipoval tak osm! Obouvám si mokré holínky a jdu pro vodu do blízkého jezera. Je chladno – tři stupně a moc se těším na čaj s citronem. ...čeká nás pořádná síchta, do dvojky bivačů to je několik kilometrů a mnoho hodin pořádné makacky.

Bleikogel Hohle -1021 m ...pod nohama propast sto dvacet jedna metrů. Visím v přepínce a lano mizí někde v hlubině, není vidět vůbec nic, obrysy, stěny... prostě nic. Devět milimetrů tlusté lano zvolna prokluzuje kladkami v blokantu. Někde pod sebou slyším hukot vodopádu. Nasazuji si kapuci a vjíždím do vody, teplota dva stupně, strašná kosa. Urychlují sestup na maximální možnou rychlost, plamínek zhasíná a musím rozsvítit elektrické světlo. Vodopád je čím dál silnější a mohutnější. Konečně vidím jistě hladinu. Jezírko asi dva metry hluboké, ruším jištění a skáču do vody. ...Je to všude, za krkem, pod přilbou, pod overalem, v holínkách, strašná zima, strašná zima. ...rychle ven a makat s těžkým transportním vakem, jen tak se člověk zahřeje.

...objevování podzemní prostor je něco fantastického. Stojím na hraně studny v hloubce tři sta metrů. Krásně vykroužená studna do pravidelné elipsy, ...je zapotřebí vhodit kámen, abych zjistil předběžnou hloubku. ...Padá, sekunda, dvě, tři, čtyři... náraz! Stometrová studna! Nikdo neví, co je dole, nikdo tam nikdy nebyl. ...Je slyšet jenom kapky vody, které dopadají někde pode mnou na skalní plošinu. Vyvrátit díru, vyčistit, vyfoukat a zatlučit nýt... je to rituál a příjemné mrazení v zádech.ty vole, dole nikdo nikdy nebyl," říkám si a pocit touhy objevovat je neustále silnější. Konečně zapínám brzdu a jdu do toho... opět se pohnuly dějiny, doufám, že správným směrem.

MOMENTKY Z NEJHLUBŠÍCH PROPASTÍ SVĚTA

O sestupech volného sdružení moravských jeskyňářů s názvem **Kóta 1000** jsme již v uplynulých letech několikrát psali. Připomeňme, že mají na kontě například zdolání dosud nejhlubší známé jeskyně světa, francouzské Gouffre Jean Bernard s denivelací -1602 m nebo mexického systému Cheve (-1386 m). V poslední době jezdí sdružení hlavně do Slovinska, kde se účastní objevování jeskyně, která by mohla být novým nejhlubším známým jeskynním systémem na světě. Ve Slovinsku každopádně najdeme dosud nejhlubší přímou vertikálu na světě - Vrtiglavicu (-643 m), kterou má Kóta 1000 rovněž za sebou. Dnes nám moravští jeskyňáři představí v textech Oldy Štose a fotografiích Jirky Kyseláka spíše romantičtější stránku svých akcí.

Campus

překroč svůj horizont

Bundy

s membránou CLIMA-TEX

EXCEL

Nastavitelná kapuce chrání hlavu před zrádnou teplotou, účinky větru a nízkými teplotami

Paropropustná membrána CLIMA-TEX nepropouští dovnitř vodní kapky - propouští na povrch pot a lálu ve formě páry

Podpažní šipy pro lepší ventilaci

Lemem chráněná kapsa

Zip se dvěma jezdecky usnadňující pohyb v bundě

Vnitřní zip sloužící k vepnutí polarové bundy

Vnitřní lem opatřený protišmrcovací gumou, dokonalá ochrana proti větru

DOBRY POMER CENA, KVALITA

Campus Thermal control system

vnitřní vratva - polypropylenové spodní prádlo
 střední vratva - bunda typu ISOPOLAR nebo POLARTEC
 vnější vratva - bunda z paropropustné membrány CLIMA-TEX

Další modely s membránou CLIMA-TEX:
 Milestone, Horizon, Techno, Rap, Record System, Norway

Výhradní dovozce:
GEMMA
 Velkoobchod: 0602 791 869
 Mendlovo nám.15a, 602 00 Brno,tel./fax: 05 4321 6893
 Pekařská 25, 602 00 Brno,tel.: 05 4321 2475
 E-mail: info@gemmasport.cz
 Internet: www.gemmasport.cz

TRENTINO V ZIMĚ

TRENTINO

Krásná příroda Dolomitů, snad nejkrásnějších hor světa, celkem 600 km sjezdovek a 480 km běžeckých tratí, obsluhovaných 280 moderními lanovkami a vleky, sjezdovky všech náročností, vždy pokryté sněhem díky 2700 sněhovým dělům – to vše nabízí v zimě zájemcům o outdoorové aktivity severoitalská Autonomní provincie Trentino. Doprovází je pověstná pohostinnost v hotelích a apartmánech všech kategorií a tisíc a jedna příležitost pro návštěvníky, umožňující jim seznámit se s mimořádně bohatým dědictvím umění, historií, kulturou a tradicemi v hornaté zemi v srdci Alp, která je po staletí mostem mezi evropským jihem a severem.

Místní turisté operátoři usilují již po mnoho let o to, aby vytvářeli globální kvalitní prázdninovou nabídku. Zimní střediska nabízejí výborné podmínky pro všechny druhy lyžování, ale i velké možnosti pro aprés-ski, aktivní oddech po lyžování, spolu s vysokým standardem služeb. Po mnoho let politika místní vlády (Trentino je autonomní provincií se značnými zákonodárnými pravomocemi) směřuje k modernizaci a náhradě již existujících ubytovacích a jiných zařízení místo výstavby objektů nových. V posledních osmi letech byly staré hotely renovovány ročními náklady cca 85 miliard lir.

To vše slouží k větší pohodlí a naprosté bezpečnosti hostů, kteří se v touze po slunečném počasí (jasných a polojasných dnů je více než 65 % v období od prosince do dubna) rozhodnou lyžovat právě v trentinských horách. Mohou mít velkou jistotu, že nebudou mít ani jeden den dovolené bez sportu a opalování.

Samozřejmě, že sněh, základní element lyžování, nejde dohromady se sluncem a hezkým počasím, ale statistiky potěší i v tomto případě. Každoročně v průběhu uplynulých deseti let napadly tři metry sněhu. A když sněhové srážky jsou náhodou chudší, slovo dostanou zařízení vyrábějící technický sněh. Ten vedle toho, že tvoří vynikající podklad vyrobený na sjezdovkách začátkem sezony, také nahrazuje přírodní sněh v případě slabších sněhových srážek. Technický sněh se také používá k obnově tratí vystavených většímu náporu sjezdařů – v místech nutných přejezdu anebo v příkrějších partiích.

Nabídka čtyř desítek malých a velkých lyžařských center je velice pestrá. Od velkých resortů, známých v celé Evropě, ze kterých jmenujeme alespoň Latemar Alpe Cermis, Moena-Alpe di Lusia, San Martino di Castrozza, Passo Rolle, Madonna di Campiglio, Folgaria, Marilleva nebo Passo Tonale, až po malé vesničky, kde návštěvník může objevovat prostotu starých zvyků, nebo se připojit k veselým rejům masek vládnoucích v době karnevalu.

V Trentinu se každou zimu můžete stát také divákem stovek sportovních událostí – sjezdového lyžování nebo běhu na lyžích, bruslení, sáňkování nebo závodů psích spřežení. Návštěvníci se také mohou spokojit s procházkou ve štípaném mrazivém vzduchu a k večeru sledovat neuvěřitelné divadlo zá-

padu slunce v Dolomitech pověstně narůžovělými horskými štíty.

Od křehkých vjemů ducha teď obrátíme pozornost k věcem hmatatelnějším, k vynikající trentinské kuchyni, která obsahuje například „canederli“ – místní knedlíky, „strangolapreti“ – šišky, které měli v oblíbě účastníci trientského koncilu v 16. století, dále zvěřinu s polentou, „špek“ – uzenou šunku, „luganega“ – místní klobásy, sýry a ovoce. Zvláštní zmínku si zaslouží typické vůně a aroma místních vín, které také vytvářejí image Trentina, od rafinovaných sektů přes jemná bílá až po ohnivě červená a grappu, která vždy tvoří vrchol každého posezení u stolu.

SJEZDOVKY, LANOVKY, SNĚHOVÁ DĚLA

Více než 15 % lanovek a vleků v Itálii se nachází právě v provincii Trentino. V posledních deseti letech došlo k výraznému nárůstu jejich počtu. Zatímco v roce 1950 bylo takových zařízení 25 s hodinovou kapacitou 4500 osob, nyní jich je 280 a za hodinu přepraví 319 000 osob. Nejde jen o kvantitu, v posledních letech se dbá zvláště na kvalitu spočívající v modernizaci stávajících zařízení místo toho, aby se stavěla nová.

Každý rok se v Trentinu počítá na vleky a lanovky s průměrnými investicemi ve výši 40–60 miliard lir, včetně deseti miliard určených na revizní práce a úpravy sjezdovek. Další investice jsou kaikulovány pro instalaci systému na výrobu technického sněhu. V nastávající sezóně bude stát na svých místech 3000 nízko- nebo vysokotlakých děl a zajistí sněhovou pokrývku na 80 % z 600 km sjezdovek již v prosinci.

Abyste bylo možné garantovat, že lyžařská sezona začne o Vánocích (zřídka kdy zde v prosinci sněží), sněhová děla nastříkají podkladovou vrstvu 40 až 50 cm silnou, na které pak déle vydrží přírodní sněh a umožní lyžování až do jara.

Provozovatelé věnují velkou pozornost technickým parametrům lanovek, především poměru mezi počtem lyžařů a prostorem k lyžování, aby se zabránilo přehutnění sjezdovek, rizikovým momentům, a aby se tak částečně nebo úplně odstranily fronty čekajících. Stejně důležité je ale pohodlí a bezpečnost lyžařů a také ochrana životního prostředí.

Moderní rychlé lyžařské lanovky a vleky, zaručený sněh – obzvláště na začátku zimní sezony – perfektně udr-

žované sjezdovky na konci každého dne, slunce a příjemné počasí a charakteristické klima oblastí ležících jižně od přirozené bariéry alpského řetězce spolu s nepřekonatelnou krásou krajiny činí Trentino s jeho „Sněhovou planetou“ jednou z nejoblíbenějších lyžařských oblastí v Evropě.

BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ – HLEDÁNÍ PROSTORU A KLIDU

Severské lyžování je symbolem ideální rovnováhy mezi člověkem a přírodou. V Trentinu se stalo už dávno sou-

částí sportovních tradic mnoha obcí. Zvláště ve Val di Fiemme je to disciplína rozvíjená od svých prvopočátků a dovedená na nejvyšší úroveň. Právě městečky Val di Fiemme vede slavný závod Marcialonga, jedinečná sportovní událost, které se naposledy zúčastnilo na 6 tisíc účastníků.

V Trentinu je mnoho středisek se zázemím pro klasické lyžování, kde mohou nadšenci najít připravené tratě jak pro klasiku, tak i bruslení, a kde mohou využít rad 150 učitelů lyžování připravených na výuku této disciplíny. Je

zde šest hlavních běžeckých středisek, která využívá každou sezónu odhadem 780–800 tisíc běžkařů. Některá z nich leží ve vyšších polohách, a tak umožňují lyžování až do pozdní sezóny. Kromě těchto center má téměř každé středisko vlastní běžecké okruhy. Vybavená běžecká střediska jsou v Passo Lavezze, Lago di Tesero, Passo San Pellegrino-Alochet, Malga Millegrobbe, Viote del Bondone, Passo Campo Carlo Magno, Regole di Malosco, Passo Coe Folgaria, Forte Cherle Folgari.

SNOWPARKY PRO SNOWBOARDOVÉ NADŠENCE

Hlavní lyžařské oblasti v Trentinu mají plně vybavená místa, kde snowboardisté mohou v naprosté bezpečí provádět svou akrobacii. Snowboarding velmi fascinuje mladé a velmi mladé, kteří často tradiční lyžování ignorují a začínají hned se snowboardem. Problematické může být společné lyžování a snowboarding na přelámaných sjezdovkách, obzvláště, když se snowboardisté teprve učí anebo si chtějí vyzkoušet některé akrobatické prvky. Aby byla zaručena bezpečnost a požitek pro všechny, mnoho lanovkařských společností v lyžařských střediscích Trentina zakládá snowparks. Takové jsou nyní v Campiglio, Passo Grosté, Canazei, Andalo, Passo del Brocon, Altopiano di Brentonico, Monte Bondone, Passo Tonale.

Snowparks nejsou izolované oblasti, ale jen tak vybavená místa, aby snowboardéři mohli v bezpečí provádět skoky, jízdu v half pipe a boarder cross.

MÍSTO PRO DOBRODRUŽSTVÍ

V Trentinu si mohou zimní návštěvníci užít kromě skvělého lyžování i mnoha jiných aktivit. Jízdu na koni, klus na sněhu napodobující legendární kanadskou jízdní policii, pochod na sněžnicích třeba i za světél pochodní, anebo se vznášet prašanem na snowboardech. Projížďka na saních nebo se psím spřežením a pro ty, co hledají dobrodružství, let padákem nad zasněženou krajinou – to jsou pouze některé z činností, které můžete v Trentinu provozovat.

Šplhat na zamrzlé vodopády pod pozorným dohledem alpského průvodce se speciálním vybavením je opravdu zážitek. Centra se nachází v Campiglio a Pinzolu. Na ledě je možné provozovat také broomball (menší verze hokeje), curling a samozřejmě bruslení. ▶

Téměř každé město a vesnice v údolích Trentina zřizuje v zimě kluziště na bruslení, sport, který přitahuje obzvláště děti. Právě oblast Altopiano di Piné je úzce spojená s bruslením: moderní kluziště v Miole hostilo v minulých letech MS rychlobruslení a každý rok i další mezinárodní události. Další ledové okruhy jsou na východě Trentina v Alba di Canazei, Cavalese, Pinzolu, Falgaridě a Andallu. Hokejové týmy údolí Fiemme a Fassa se účastní hokejového mistrovství.

Obzvláště v zimě, kdy je počasí stabilnější, se praktikuje paragliding, při kterém si můžete užívat nádherných pohledů na tyčící se hory a sněhové pláň. Je možné zalétat si (učit se, trénovat nebo zkoušet na dvousedadlovém padáku s instruktorem) ve Valle di Sole, v oblasti Brenty v Pinzolu a na Monte Bondone z Palonu k malému zamrzlému jezírku v Lagolu. Ve Valle di Fassa můžete létat s mistrem světa Jimmi Pachérem.

Obilíbené jsou také procházky lesy a údolními za asistence speciálně trénovaného husky, který je s vámi spojen několik metrů dlouhým provazem a poslouchá každý váš povel. Tato souhra s nejlépeším přítelem člověka je velice populární. Výpravy s průvodci vedou po různých trasách, často déle než den, s přenocováním v horských chatách ve skupinách až do 15 osob, z nichž každá má svého huskyho.

Během zimy jsou otevřena mnohá střediska jízdy na koni, která nabízejí jednotlivcům anebo skupinám výlety na saních, kočárem anebo v sedle. Činnost nabízená alpskými jezdeckými středisky zahrnuje organizované výlety skupin na saních tažených elegantním

párem koní a cesty pro jednotlivce v sedle anebo trekking např. v oblasti přírodního parku Adamello Brenta a také v noci za svitu pochodní. Středisko Pressenago ve Valle di Sole organizuje například zimní výlety na saních po trasách s nádherným výhledem údolím, které procházejí mnohými starobylými vesnicemi.

Velice lákavé pro ty, kteří vyhledávají aktivitu fyzicky méně náročnou, jsou výlety do alpských chat, kde můžete ochutnat tradiční trentinskou kuchyni (včetně vína a grappy). Do údolí se vrátíte po setmění na lyžích, sněžnicích, snowboardu nebo na saních a ti méně dobrodružní motorovými saněmi. Po celém Trentinu nabízejí alpské chaty toto okouzlující noční pohostinství. Nejznámější jsou párty a sjezdy za svitu pohodlně organizované chatou Montanara v Andalu, v oblasti Národního parku Adamello Brenta. Sváteční párty můžete prožít také ve Valle di Fassa na chatě Micheluzzi Val Duron,

na alpské chatě Monzoni a jinde. Téměř ve všech lyžařských střediscích jsou organizovány s průvodcem výlety na sněžnicích, které si lze samozřejmě zapůjčit. Výlety jsou různých obtížnostních stupňů, vhodné pro každého.

Putování na běžkách je relativně nové mezi mnohými nyní praktikovanými sporty a stalo se oblíbené pro svou malou fyzickou náročnost a respekt k zimní krajině. Běžky se stoupacími tulenými pásy pomáhají lidem dostat se daleko od frekventovaných lyžařských center. Centrum Pinzolu ve Valle Rendena je jedno z těch, které praktikuje takový pohyb na běžkách již dlouhé roky.

Každý vrcholek a každé údolí je cílem skialpinistů při hledání zážitků, které stojí za námahu a nepohodlí při zdolávání obtížných úseků na skialpinistických lyžích s tulenými pásy. Fantastický je moment při dosažení vrcholu a při letu čerstvým sněhem do údolí. Každý, kdo praktikuje tento sport, musí znát své možnosti a být opatrný

v horách během zimní sezony. Trentinští alpské průvodci (hlavní středisko je v Trentu) a pobočky nacházející se v celé provincii podávají čerstvé informace o tisících různých trasách, na které by se měl člověk vydávat pouze, když jsou podmínky bezpečné. Nejlepším obdobím pro skialpinismus je poslední část zimy počínaje únorem. Na jaře (od března do května) jsou organizovány výlety, které často zahrnují ubytování ve vysokohorských chatách a trasy na vrcholky třítisícovek.

Jízda na saních a bobech je první zimní sport, se kterým se setkávají děti. Dříve byly boby ze dřeva, nyní se vyrábějí z plastu, anebo se používají saně (bobové). Ať je forma jakákoli, jde o to užít si vzrušující jízdu po sněhem pokrytém svahu. V Lavarone, Folgari a Passo Tonale jsou vleky pro saně a boby a plochy vyhrazené pouze pro tyto sporty. V některých oblastech se provozují závodně. Dosahuje se rychlostí až 100 km za hodinu.

Z ÚDOLÍ DO ÚDOLÍ ANEB PLYVAVÝ OBROVSKÝM BÍLÝM MOŘEM

Stalo se zvykem nelýžovat déle než jeden den v jednom středisku, a tak téměř všichni milovníci sněhu hledají velké bílé „kolotoče“, nejlépe vedoucí z údolí do údolí a na jejichž projeti je třeba celý den. Když se navíc zastaví v některé z mnoha horských chat, najdou čas na to, aby se rozhlédli po nezapomenutelných panoramatech trentinských hor.

„Otcem“ těchto okruhů pro sjezdáře, kterým se tu říká caruselli (kolotoče), je bezpochyby Giro dei 4 Passi ne-

bo Sellaronda, bájné místo pro každého, kdo touží strávit celý den „na cestě“. Stačí vyjet z Canazei ve Valle di Fassa a zase se tam vrátit. Předtím ale projedete průsmyky Pordoi, Campolungo, Gardena a Sella. Tento okruh o celkové délce přes 40 kilometrů sjezdovek a s výškovým rozdílem 6500 metrů (stoupání a sjezdy) nabízí navíc možnost kombinovat různé trati a opakovat některé sjezdy.

Další okruhy jsou ve Valle di Fassa v oblasti Passo San Pellegrino, ve Val di Fiemme propojená střediska Obereggen-Pampeago-Predazzo, a na západě okruh Folgarida-Marilleva-Madonna di Campiglio.

AZIENDA PER LA PROMOZIONE TURISTICA DEL TRENTINO
Via Romagnosi 3, 381 00 Trento
tel.: 00390 461 839000
Trentino on line:
00390 461 800010545
fax: 00390 461 260245

TRENTINO – Turistické centrum
Trojská 13A, 182 21 Praha 8
tel.: 02/90058244, 90058295
fax: 02/5873328